यो ङित्तदन्ताच्च धातोर्लस्य स्थाने आत्मनेपदं स्यात् SiddhāKau. 334B. 5 (*on* i. 3.12); कत्थन्ताः षट्त्रिंशदनुदात्तेतः SiddhāKau. 345B. 10 (*on* vii. 4. 18); तत्रानुदात्तेतः स्तोभत्यन्ताश्चतुस्त्रिंशत् SiddhāKau. 362B. 13 (*on* viii. 2. 5); 386B.3 (*on* vi. 1.9); अयमनुदात्तेत्, अकारप्रश्लेषात् SiddhāKau. 427B. 11 (*on* vii. 3.32); परे तु यथाश्रुतभाष्यस्वरसात्कितिरनुदात्तेद् बधिः परस्मैपदी 'विचिकित्सति' इति तु छान्दसमित्याहुः LaŚabdeŚe. ii. 546.9.

अनुदात्तेत्त्व (anudāttet-tva) *n.* the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) अनुदात्तेत्त्वादात्मनेपदम् Nyās. i. 101.3 (*on* i. 1. 54); वलेरनुदात्तेत्त्वादात्मनेपदं यत्तदनित्यं दृश्यते KāvyālaṅSū. v. 2.3; आत्मनेपदनिमित्तमनुदात्तेत्त्वङित्त्वादि Prasā. ii. 9.5; ii. 130.16; अनुदात्तेत्त्वादात्मनेपदे प्राप्ते व्याङ्परिपूर्वात् परस्मैपदम् Prasā. ii. 393.14; ii. 418. 18; अस्यानुदात्तेत्त्वमाश्रित्य 'चिकित्सते' इत्यादि कश्चिदुदाजहार SiddhāKau. 388A. 5 (*on* iii. 1.47)

अनुदात्तेत्त्वनिबन्धन (anudāttettva-nibandhana) *adj.* caused by (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) यकारस्त्वनुदात्तेत्त्वनिबन्धनस्यात्मनेपदस्यानित्यत्वज्ञापनार्थः PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. i. 3.12.

अनुदात्तेत्त्वनिमित्त (anudāttettva-nimitta) *adj.* caused by the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) एवं च ङकारोऽनुदात्तेत्त्वनिमित्तस्यात्मनेपदस्यानित्यत्वज्ञापनार्थः Prasā. ii. 208.9.

अनुदात्तेत्त्वप्रतिपादनार्थम् (anudāttettvapratipādanārtham) *adv.* for the sake of conveying the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) भ्राजतेरनुदात्तेत्त्वप्रतिपादनार्थमकारानुबन्धे कर्तव्य ऋकारानुबन्धकरणमात्मनेपदमात्रफलकम् DhātuPra. 1.178 (20. 22)

अनुदात्तेत्त्वप्रयुक्त (anudāttettva-prayukta) *adj.* caused by the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) अनुदात्तेत्त्वप्रयुक्तमात्मनेपदमनित्यम् SiddhāKau. 391B. 6 (*on* iii. 4. 112); एतद्भाष्यविरोधादनुदात्तेत्त्वप्रयुक्तात्मनेपदानित्यत्वमपि चिन्त्यमेव LaŚabdeŚe. ii. 584.16.

अनुदात्तेत्त्वलक्षण (anudāttettva-lakṣaṇa) *adj.* conditioned by the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) अनुदात्तेत्त्वलक्षणमात्मनेपदमनित्यम् ParibhāŚe. 93.4; धात्वन्तरादनुदात्तत्व(? त्तेत्त्व)लक्षणस्यात्मनेपदस्यानित्यत्वात् परस्मैपदे सति ददेदिति रूपम् SetuBa. 306. 2.

अनुदात्तेत्त्वार्थम् (anudāttettvārtham) *adv.* for the sake of the state of (being a verbal base) having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) त्वरा संभ्रमे।··· अनुदात्तेत्त्वार्थमाकारे वक्तव्ये दीर्घान्तोपादानं वैचित्र्यार्थम् DhātuPra. 1. 779 (55. 5)

अनुदात्तोक्ति (anudāttokti) *f.* non-elite or vulgar speech अनुदात्तोक्त्या नीचपात्रप्रयोजितः। प्रवेशः DaśRū. 1. 60; SāhiDa. 293.8; अनुदात्तोक्त्या नीचेन नीचैर्वा पात्रैः प्रयोजित इति विष्कम्भलक्षणापवादः Avalo. 32.14 (*on* 1. 60); विष्कम्भस्यानुदात्तोक्त्या यन्नीचेनार्थसूचनम् BhāvPra.(Śā.) 215.20 (7)

अनुदात्तोच्चारण (anudāttoccāraṇa) *n.* pronunciation of lax tone produced in the lower part of the articulatory organs अनुदात्तोच्चारणे गात्राणां स्रंसनं, स्वरस्य स्निग्धता, कण्ठविवरस्य महत्त्वं च भवति Pradī. vi. 11.15 (*on* vii. 1.2)

अनुदात्तोत्तररूप (anudāttottararūpa) *adj.* having the latter part with a lax tone produced in the lower part of the articulatory organs उदात्तपूर्वरूपेषु अनुदात्तोत्तररूपेषु शाकल्यस्य मते स्वरितः कार्यः LaŚabdeŚe. ii. 929.13.

अनुदात्तोदय (anudāttodaya) *m.* (Loc.) when a gravely accented vowel follows अनुदात्तोदये पुनः स्वरितं स्वरितोपधे ṚPrāti. 3.6; LaŚabdeŚe. ii. 927. 16.

अनुदात्तोपदेश (anudāttopadeśa) *m.* verbal base having a grave accent in its underlying form in the Dhātupāṭha अनुदात्तोपदेशवनतितनोत्यादीनामनुनासिकलोपो झलि क्ङिति P. vi. 4.37; अनुदात्तोपदेशवनतितनोत्यादीनां ङखं झलि क्ङिति JaineVyā. iv. 4. 37; अनुदात्तोपदेशानां वनतितनोत्यादीनामनुनासिकलोपो वा स्याल्ल्यपि SiddhāKau. 580B. 8 (*on* vi. 4.38); *adj.* having a gravely accented vowel in its underlying form in the Dhātupāṭha अनुदात्तोपदेशानामङ्गानां वनतेस्तनोत्यादीनां चानुनासिकलोपो भवति झलादौ क्ङिति प्रत्यये परतः।··· अनुदात्तोपदेशा अनुनासिकान्ताः KāśiVṛ. *on* vi. 4. 37.

अनुदात्तोपदेशत्व (anudāttopadeśa-tva) *n.* the state of being a verbal base with a grave accent in its underlying form in the Dhātupāṭha रमेरनुदात्तोपदेशत्वात् 'नोदात्तोपदेशस्य' इत्यादिना वृद्धिप्रतिषेधस्याभावात्कथं विरम इति KāvyālaṅSū. v. 2.85.

अनुदात्तोपदेशसूत्र (anudāttopadeśa-sūtra) *n.* the rule beginning with the word *anudāttopadeśa* (i.e. P. vi. 4.37) अनुदात्तोपदेशसूत्रोक्तानां ल्यपि परे वानुनासिकलोपः स्यात् PrakriKau. ii. 685. 6.

अनुदात्तोपनायकभूषित (anudāttopanāyaka-bhūṣita) *adj.* adorned with a secondary hero of the non-noble type शिल्पकः ··· अनुदात्तोपनायकभूषितः NāṭaLaRaK. 3030.

अनुदात्तोपसर्ग (anudāttopasarga) *adj.* having a gravely accented preverb अनुदात्तोपसर्गे चाख्याते VājaPrāti. 5.16 (Uvaṭa अनुदात्त उपसर्गोऽस्येत्यनुदात्तोपसर्गमाख्यातम्। तस्मिन्नवग्रहो भवति)

अनुदानम् (anudānam) *adv.* after (the act of) donating or giving अनुदानं पुरो मातुर्मौन वत्संगमो व्यधात् ŚāliC. 1. 131.

अनुदानयितव्य (an-udānayitavya) *adj.* which is not to be made the object of the functioning of *udāna* (i. e. breathing upwards) पश्यत तदेतत्सत्यमात्मा ब्रह्मैव ··· अप्राणयितव्यमनपानयितव्यमव्यानयितव्यमनुदानयितव्यमसमानयितव्यम् NṛsiṁhoTāU. 9.

अनुदायि (an-udāyi) *adv.* so that one does not raise one's tone नितरां परिधानीयां शंसेत्तथा ह पत्न्यप्रच्यावुका भवत्यनुदायि नितरां तथा ह पत्न्यनुद्धतमना इव भवति KauṣīBr. 15.4 (68. 6)

[1]**अनुदार** (an-udāra) *adj.* [AltGr. II. i. 36] **AI** not noble, not high, mean, cf. **अनुदारचित्त** etc.; **AII** not sublime, poor तदिदमपुष्टार्थत्वादनुत्कृष्टविशेषणमनुदारं निरलंकारमाचक्षते SaraKaṇṭhā. 35. 11; **B** than whom there is no one else more liberal, most liberal यत्र प्रसीदसि पुनः स भात्युदारोऽनुदारश्च KāvyPra. 134. 2; RasGaṅ. 164. 1 [ŚabdaBhePra. (Pu.) 6.39; ŚabdaBhePra.(Ma.) 1.12; ŚabdaRa.(Su.) 3. 20; 3. 30] (niggardly, MW.; not liberal, APTE)

[2]**अनुदार** (anu-dāra) *adj.* [AltGr. II. i. 36] followed by the wife (i. e. having an obedient wife) यत्र प्रसीदसि पुनः स भात्युदारोऽनुदारश्च KāvyPra. 134. 2; अनुदारोऽनुगतदारोऽपि (सः) Kāvyānu.(He.) 50.21; 'अत्र विरुद्धौ द्वावपि ··· एकं कार्यं कुरुत इति ध्वन्यत' इत्युक्तम्। तच्च 'द्वौ शन्यशनी उदारानुदारौ चैकं कार्यं हननं भानं च' इति व्याख्यातृभिर्व्याख्यातम् RasGaṅ. 164. 1 [having a suitable or worthy wife, APTE]

अनुदारचित्त (anudāra-citta) *adj.* having a mean mind कृपणैरिति सुखलोलैरनुदारचित्तैः MaYānaSū. 122.9 (17.20)

अनुदारजनाशरण (anudārajanāśaraṇa) *n.* not an abode for mean persons अनुदारजनाशरणम् ··· वलभेदनमुटभेदनम् परमास्थावती वसुमती सत्वरमवजगाहे ĀnandRa. 1.8(29)

अनुदारत्व (anudāra-tva) *n.* the state of being one than whom there is no one more liberal एकस्मात् प्रसादलक्षणादुदारत्वानुदारत्वयोर्विरुद्धयोः कार्ययोरुत्पादाभिधानमिति प्रथमो भेदः AlaṅkāRa. 58(31); RasGaṅ. 164.8.

अनुदारधूसरा (anudāra-dhūsarā) *adj.* (*f.*) not very much grey, slightly grey लिखन्नखैस्तनुमनुदारधूसरामसंस्तुतैः कृपण इवोपहस्यते RāmC. 15.44.

अनुदारपाठक (anudāra-pāṭhaka) *m.* one who recites the praise of mean persons नृशंसोऽनुदारपाठकः (?) राजविशेषणं वा। राजा पार्थिवः BālaKrī. i. 118. 1 (*on* 1.163)

अनुदारमनोमुद् (anudāramano-mud) *adj.* delighting the minds of the mean persons गुणमयोऽपि सदोष इव क्वचिद् भवति यत्कमलाकरसारसाः। समुदयेऽम्बुमुचामभवन् जगत्क्रमनुदामनुदारमनोमुदः Kapphiṇā. 8. 30.

अनुदारव्यवहृति (anudāra-vyavahṛti) *adj.* whose conduct is not noble राज्यम् ··· नानुदारव्यवहृतौ ··· पदमेवादधाति Kād. 297. 16.

अनुदारा (anudārā) *f.* name of a celestial nymph पुण्डरीकानुदारा च सुदारा सुरसा तथा।··· इत्याद्यप्सरसः KalpaK. 373. 32.

अनुदाल्य (anudāl-ya) *ger.* having split वैणवाग्राण्यनुदाल्य तेषु प्रादेशमात्राणि कृष्णाजिनपुटान्युपकर्षति MānŚS. 107. 15.

अनुदावर्तनशीला (an-udāvartanaśīlā) *adj.* (*f.*) not habituated to painful menstrual discharge याः स्त्रियः ··· अनुदावर्तनशीलाः ··· ता आचक्षतेऽवन्ध्या इति कुशलाः BhelaS. 94.14 (4.8)

अनुदावर्तिन् (an-udāvartin) *adj.* free from iliac passion (characterised by retention of excrement) इह या स्त्रीः पुमांश्चैव हितजीर्णमिताशनौ।